

Suomen Kuntoutusyritykset, Suomen Terveydenhoitajaliiton Audionomiyhdistys ja Terveydenhoitajaliitto esittävät terveydenhuollon ammattihenkilöasetuksen avaamista ja ajantasaistamista sekä audionomi-nimikkeen lisäämistä nimikesuojattujen ammattinimikkeiden joukkoon

Vaatimus 17.10.2022

Audionomin ammatti poikkeaa terveydenhuollon ammateista sääntelemättömyytensä vuoksi, sillä audionomi-nimike ei ole terveydenhuollon ammattihenkilöasetuksessa suojattu. Laillistaminen perustuu audionomin lisä-, erikoistumis- tai täydennyskoulutuksen saaneen henkilön aiempaan terveydenhuollon tutkintoon tai koulutukseen. Näin ollen työelämässä on koulutettuja audionomeja, jotka eivät ole laillistettuja terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Audionomi-nimikettä on myös käytetty ilman terveydenhuollon tutkintoa sekä ilman audionomin lisä-, erikoistumis- tai täydennyskoulutusta.

Audionomina perusteettomasti toimivan, kouluttamattoman henkilön tekemät kuulo- ja tasapainotutkimukset voivat johtaa väärin diagnooseihin sekä mahdollisesti potilasturvallisuutta vaarantavaan hoitoon. Potilasta vahingoittavia ratkaisuja voivat olla esimerkiksi väärä leikkauspäätös, liian voimakkaasti ääniä vahvistava kuulokoje, korvakappalemallin otossa tapahtuvat potilasvahingot tai potilaan jatkohoidon tarpeen määrittämisen osaamattomuus esimerkiksi lääkärihoitoa vaativan tulehduksen tai lisäapuvälineiden osalta.

Audiologisen hoitotyön tarve kasvaa väestön ikääntyessä jatkuvasti. Myös lasten ja työikäisten vaativa kuulonkuntoutus on audionomien erityisosaamista. Kuulon kuntoutus tukee yksilöiden integroitumista yhteisöön ja yhteiskuntaan, ja on siten merkityksellistä. Esitämme näillä perusteilla terveydenhuollon ammattihenkilöasetuksen avaamista.

Audionomi-nimikkeen lisäämiseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen nimikesuojattujen ammattinimikkeiden joukkoon on neljä selvää perustetta:

1. Audionomien tekemä työ saatetaan täysimääräisesti viranomaisvalvonnan piiriin muiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden tapaan.

Tällöin kuulon kuntoutuspalveluiden tuottaminen ja tarjoaminen edellyttäisi jatkossa yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain tai sen ehdotetun seuraajan, sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalain, mukaista lupa- tai rekisteröintimenettelyä. Menettelyn jälkeen toiminta olisi Valviran tai aluehallintovirastojen valvonnan piirissä. Tällä hetkellä palveluiden tarjontaa ei valvo mikään erityinen viranomainen, vaan palveluun liittyvä lainsäädäntö määräytyy pahimmillaan pelkästään yleisen kuluttajansuojalainsäädännön perusteella. Valtaosa audionomeista toimii jo nyt terveydenhuollon taustakoulutuksensa vuoksi julkisen valvonnan alaisuudessa, mutta lakisääteistä vaatimusta tälle ei ole.

2. Audionomien virallistettu asema johtaa kansalaisten parempaan oikeusturvaan ja tiedonsaantiin ammattihenkilöiden palveluista.

Kansalaisen on voitava luottaa aina siihen, että terveydenhuollon palveluissa häntä hoitava henkilö on myös terveydenhuollon ammattihenkilö. Tällä hetkellä ei voi tietää, eikä mistään julkisesta

lähteestä tarkistaa, onko kuulon kuntoutuspalveluita tarjoava audionomi terveydenhuollon ammattihenkilö vai ei. Valtaosa audionomi-nimikkeen käyttäjistä on taustaltaan samalla myös laillistettuja terveydenhuollon ammattihenkilöitä, mutta lakisääteistä vaatimusta tälle ei ole. Kouluttamattoman audionomin antama hoito voi johtaa väärin diagnooseihin tai jopa vaarantaa potilaan terveyttä. Nimikesuojatun ammattilaisen työ olisi aina potilasvakuutuksen suojaama.

3. Audionomien palkkaaminen ja alan yrittäjien palveluiden ostaminen helpottuu, kun ammatillisen toiminnan perusteet varmistetaan viranomaisten taholta.

Tämä pienentää kuulon kuntoutuksen palveluita ostavien viranomaisten, kuten tulevien hyvinvointialueiden ennakkoon tehtävää selvitystyötä sekä selkiyttää alalla toimivia markkinoita, tuoden ne myös sääntelyn piiriin.

4. Audionomien nimikesuojauksen myötä audionomi olisi *aina* terveydenhuollon ammattihenkilö, jolla olisi *aina* myös EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 3 kohdan edellyttämä oikeus käsitellä terveystietoja, joita koskee erityisten tietoryhmien käsittelyn sääntely.

Suojaamaton audionomi-nimikkeen käyttäjä ei aina ole terveydenhuollon ammattihenkilö tai edes terveydenhuollon toimija. Näin syntyvän ja hallinoidun potilasrekisterin laillisuus ei ole välttämättä yhteensopiva EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa. EU:n yleinen tietosuoja-asetus koskee sekä julkista että yksityistä terveydenhuoltoa.

Satu Grekin
Suomen Kuntoutusyrittäjät ry

Kati Pesonen-Simonen
Suomen Terveystietojaliiton Audionomiyhdistys ry

Tiina Mäenpää
Suomen Terveystietojaliitto STHL ry

Lisätietoja:

Satu Grekin

Toiminnanjohtaja

Suomen Kuntoutusyrittäjät

satu.grekin@kuntoutusyrittajat.fi

Kati Pesonen-Simonen

Puheenjohtaja

Suomen Terveydenhoitajaliiton Audionomiyhdistys

kati.pesonen-simonen@hotmail.fi

Aija Saarinen

Kehittämispäällikkö

Terveydenhoitajaliitto

aija.saarinen@terveydenhoitajaliitto.fi

Sirkku-Marja Väätäinen

audionomiyrittäjä

KuuloSirpakka Oy

sirkku-marja@kuulosirpakka.fi